

Nieuwsbrief

In dit nummer

Column M. Frederiks	1
Kernonderwerpen	1
IAMS-Conf. 2008	2
Kerkgroei	2
Bloeiend geloof..	2
Raadsbijeenkomst sept.	2
China Conferentie	2
Hoe de wereld verandert	3
Warren over kerkgroei	3
Werkbijeenkomst...	3
Agenda AKO	3
MZK 2009	4
Bijbel10daagse	4
Wat doet de NZR	4
TussenRuimte 2008, 3	4

Kernonderwerpen

Raad 2008

- 26 sept Kerkvorming in de marginaliteit (ICF)
- 21 nov Conferentie 'Kerk in China: onvoorspelbare dynamiek'

Column:

De snelweg van Hyderabad naar Bangalore- Martha Frederiks

Afgelopen mei was ik weer in India. Ik was door het Henry Martyn Instituut voor Interreligieuze Dialoog en Conflictinterventie te Hyderabad uitgenodigd om als gastdocent te participeren in een cursus in Conoor, zo'n 850 kilometer ten zuidoosten van Hyderabad. Ondanks de grote afstand besloten we als team per auto te reizen. De eerste dag reisden we van Hyderabad naar Bangalore. Deze twee grote steden – Bangalore heeft zo'n 6 miljoen en Hyderabad zo'n 9 miljoen inwoners – worden slechts door een provinciale tweebaansweg met elkaar verbonden. Bijna 14 uur lang hobbelen we over gaten en stukken opengebroke weg. Wel is duidelijk dat in de nabije toekomst de reis een stuk voorspoediger en aangenamer zal zijn. Over de hele lengte van de snelweg wordt namelijk druk gewerkt aan de aanleg van een vierbaansweg.

Daar, bij de aanblik van de aanleg van die nieuwe weg, dat ik diep word geraakt. Want de weg – de hele 500 kilometer – wordt handmatig aangelegd. Overal langs de weg zijn honderden mannen en vrouwen met stokken bezig de droge harde aarde te bewerken om graafwerk mogelijk te maken. Anderen spitten met scheppen en spaden een gleuf voor het wegdek. Weer anderen voeren in manden de overtollige aarde af. Op een andere plek, waar de aanleg al in een verder gevorderd stadium is, zie ik mannen en vrouwen, zittend op hun hurken, met stoffers de grintlaag glad strijken, die als basis voor het asfalt zal dienen. Jonge mannen en vrouwen, oude mannen en vrouwen, kinderen,

allemaal werkend aan de weg. Ze verrichten loodzwaar lichamelijk werk, in de volle zon, bij temperaturen van zo'n 40 tot 45 graden en ademen dag in dag uit stofwolken en uitlaatgassen in.

Het gaat me door merg en been; het doet me zelfs lichamelijk pijn. Zo veel onrecht, zulke mensonterende omstandigheden... En ik realiseer me opnieuw hoe anders mijn leven had kunnen zijn; hoe anders het leven was geweest, als ik als dalit-vrouw in India was geboren... En al verder rijdend denk ik aan de woorden van Jezus: *'Van iedereen aan wie veel is gegeven, zal veel worden geëist en hoe meer aan iemand is toevertrouwd, des te meer zal van hem [haar] worden gevraagd.'* (Lk. 12:48)

En meer nog dan te voren – en misschien nog wel met meer vastberadenheid dan te voren – hernieuw ik ter plekke de gelofte, dat ik mijn werk in de academie dienstbaar wil laten zijn om in dergelijke situaties verandering te brengen. Om waar mogelijk de stem van mensen te versterken, die vanuit een diepgeworteld geloof in de belofte van het koninkrijk van vrede en gerechtigheid protesteren tegen de onmenselijke omstandigheden. Omstandigheden waarin miljoenen mensen, zoals deze dalits in Andra Pradesh, leven. Om zelf ook zo'n stem te zijn, die protesteert tegen onrecht en armoede.

Die dag, toen ik reisde langs de snelweg die van Hyderabad naar Bangalore leidt, verscheen Jezus aan mij. In de gezichten van de wegwerkers herkende ik Hem. *Want ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor één van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie aan mij gedaan.* (Mt. 25:40).

IAMS-Conferentie 2008 bezocht door drs Wilbert van Saane

De *International Association of Mission Studies* (IAMS) brengt missiologen van over de hele wereld bij elkaar. Dit jaar vond de 12e assemblee plaats aan het Balatonmeer in Hongarije. Deze locatie was gekozen met het oog op de nieuwe missionaire situatie in Midden- en Oost-Europa, waar volken en kerken hun identiteit hervinden en herformuleren na de val van het communisme. Het thema van de assemblee haakte hier op in: *Human identity and the gospel of reconciliation*. Hoe werkt, in een wereld vol nationale, etnische en religieuze verschillen, het evangelie als verzoenende kracht?

De rode draad van de conferentie was sober en realistisch. Waar

mensen met verschillende godsdiensten, etnische achtergronden en nationaliteiten met elkaar samen leven, daar is sprake van gebrokenheid en vaak zelfs van geweld. De missiologische reflectie hierop bleek telkens weer gekleurd en geïnspireerd door (soms aangrijpende) persoonlijke ervaringen. Sprekers van over de hele wereld waren het er over eens dat verzoening hoog op de agenda van kerk en zending moet staan in de 21^e eeuw. Maar hoe het evangelie van de verzoening gestalte krijgt moet voor ieder land en iedere context telkens weer ontdekt worden. Voor een uitgebreid verslag van de assemblee, zie: www.iams2008.com

Missionair werk en Kerkgroei

Op het grondvlak van de kerken is de aandacht voor missionair werk en gemeentestichting groeiend. Pioniers zijn op particulier initiatief bezig met nieuwe kerkvormen, maar ook binnen kerkgenootschappen is veel beweging. Zo is de Dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk na de zomer begonnen met een zelfstandig programma: 'Missionair Werk en Kerkgroei'. En de Protestantse Theologische Universiteit, de VU en de Christelijke Hogeschool Ede samen willen komen tot een gezamenlijke invulling op mastersniveau van 'missiologie en kerkplanting'.

'Waar de maskers afvallen en mensen kwetsbaar durven zijn, is Jezus niet ver. Juist daar waar wij de vreemdeling durven begroeten en de 'ander' in zijn anders-zijn erkennen, ontstaat een 'epifanische' ruimte, waar zijn betekenis verrassend oplicht.'

Wout van Laar, *Volzin*, no. 17, 2008

Bloeiend geloof in het Rijk van het Midden

'Het is goed om het Chinese christendom ernstig te nemen, zoals het zelf zijn identiteit ontwikkelt en zijn roeping verstaat. Dat vraagt om de formulering van een eigentijds China-beleid van de kerken en organisaties in Nederland; een manier van betrokkenheid, waarbij wij –aan denominationalisme voorbij- in gezamenlijkheid zullen weten in te spelen op de gigantische kenteringen in dat gigantische land met zijn 1,3 miljard inwoners. Daarbij zullen wij onze programma's moeten

thuislaten, ten gunste van een nieuwe manier van aanwezig zijn. Meer luisterend en dienend, alvorens in actie te komen; bereid om ons via nieuwe oecumenische en missionaire omgangsvormen te laten meenemen in de wonderlijke wegen die de Geest van Christus vandaag schrijft in het 3000 jaar oude Rijk van het Midden.'

Dit schrijft Wout van Laar in: *Centraal Weekblad*, 22 augustus 2008. [Lees verder op de website](#)

Raadsbijeenkomst 26 september: ICF als model van multiculturele gemeenteopbouw

Op 26 september vindt een raadsbijeenkomst plaats, waar 'kerkplanting' wordt bekeken vanuit multicultureel perspectief. Ds. Bram Dingemans presenteert International Christian Fellowship (ICF) te Rotterdam als model van multiculturele gemeenteopbouw. De oorsprong ligt in de Chr. Geref. Kerk. Uniek in de ICF is de internationale samenstelling. Mensen met meer dan 40 verschillende nationaliteiten vormen samen één gemeente. De achtergronden zijn zeer verschillend; maar in de hoofdzaken vindt men elkaar. Een multiculturele gemeenschap laat zien hoe integratie mogelijk is, over etnische grenzen heen. Na de huishoudelijke vergadering (10.00 uur), zijn vanaf 11.00-13.00 uur ook gasten van harte welkom in de Bergkerk te Amersfoort.

[Zie verder website ICF:](#)

China Conferentie EZA en NZR op vrijdag 21 november 2008

De kerk in China: onvoorspelbare dynamiek

China dringt zich op als een enorme 'reus' op het wereldtoneel van politiek en economie. Bij alle snelle veranderingen blijft de rol van religie vaak onderbelicht. De kerk in China laat een groei zien die zijn weerga niet kent. Wat is het geheim van die missionaire dynamiek? Hoe reageren wij als Nederlandse christenen op de situatie in China?

[Voor bijzonderheden zie de website](#)

Hoe de wereld verandert en wat de kerk er mee doet

Op 17 oktober organiseert de Evangelische Alliantie een symposium met Tom Sine. Het thema is: 'Met open ogen. Hoe de wereld verandert en wat de kerk ermee doet.'

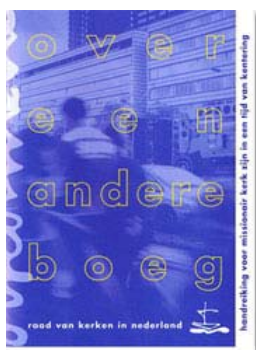
Tom Sine is een oorspronkelijk en creatief denker; hij houdt zich al jaren bezig met het kijken en luisteren naar wat er in de wereld gebeurt, om vervolgens vanuit Bijbelse kaders na te denken over de vraag hoe wij daar als christenen mee om (kunnen) gaan. Meer informatie op de [website](#) van de EA.

Warren over groei Engelse kerk

Robert Warren, staflid bij de Church of England en auteur van het boek *The Healthy Churches' Handboek*, komt in november naar Nederland. Aanleiding is de verschijning van een Nederlandse vertaling van het boek. Op **20 november**, van 14.00—16.00 uur zal hij op uitnodiging van de Nederlandse Zendingsraad (NZR) in Amersfoort in samenwerking met de Raad van Kerken in Nederland een toelichting geven op zijn visie.

[Lees verder op de website:](#)

'Over een andere boeg'. Een werkbijeenkomst voor lokale netwerken.

Op **vrijdag 7 november** van 16.00-20.00 uur vindt, op initiatief van de Raad van Kerken en de Nederlandse Zendingsraad een werkbijeenkomst plaats voor lokale raden van kerken en andere lokale samenwerkingsverbanden.

Dit beraad is een uitvloeisel van een NZR-raadsbijeenkomst in mei 2007, waar leden van een drietal 'vindplaatsen van hoop', zich presenteerden. Conclusie was dat men de interactie graag zou voortzetten in een voortgaand proces van uitwisseling tussen de 15 'vindplaatsen' en lokale groepen.

De bijeenkomst gaat in op de aanbevelingen uit het boekje 'Over een andere boeg' en wil bouwstenen verzamelen voor een eigentijdse missionaire ecclesiologie en een uitbouwen van vindplaatsen van hoop. Opgave bij de NZR of de RvK.

"De mensen hebben Jezus nodig. Dit is geen slogan. Omdat de mensen Jezus nodig hebben, moet de boodschap van de kerk bevrijd en gered worden, evenals de manier waarop zij de boodschap brengt; ja, haar hele missiologie moet bevrijd worden."

Dr. J. Norberto Saracco uit Argentinië op de IAMS 2008 conferentie, reflecterend op de invloed van nationalisme op de evangelieverkondiging.

Agenda AKO

Interserve: 26-28 sept. 2008 op de Betteld in Zelhem zendingjongerenweekend: Mission 4 real?!

EZA: 4 oktober 2008 Toerustingsdag MCNL te Amersfoort: terugkeer en verlot.

EZA: Studiedag Europa : 'bezieling vanuit de basis' za **18 oktober 2008 te Utrecht**

EZA: Micha Zondag 19 oktober 2008: Thema: Open de deuren voor gerechtigheid. Voor materialen: www.michacampagne.nl

PKN: Kerstbeurzen Nieuwe stijl. Van 20 september tot 1 november 2008 presenteert de Protestantse Kerk in Nederland dertien beurzen om kennis te maken met materiaal, projecten en diensten van de Protestantse Kerk.

PKN: do 4 december 2008. Studiedag 'Samen werken aan inclusieve kerken' te Doorn. Een studiedag over sociale integratie van mensen met een beperking in de geloofsgemeenschap.

Remonstranten: 8 nov. 2008 te Rotterdam. 'De tolerantie getoetst'. Vanaf haar oorsprong heeft de Remonstrantse Broederschap

een kerkgenootschap willen zijn waarin de verdraagzaamheid of tolerantie centraal stond

PKN: 20 sept. tot 28 sept. Vredesweek 2008 'Kiezen voor vrede' luidt het motto van de interkerkelijke Vredesweek

ICCO: 06 sep - 26 okt. 2008 Foto-expositie Exodus Zimbabwe Fotograaf Dirk-Jan Visser werd afgelopen januari uitgeroepen tot 'fotojournalist van het jaar'. Hij werd onder meer beloond voor zijn gevarieerde en dwingende reportage over vluchtende Zimbabweanen.

Kerkenwerkagenda 2009 is verkrijgbaar - nu met een extra decembermaand voor handig overstappen! Veel praktische informatie, gebruikersvriendelijk.

Nieuw: deze editie start met december 2008. De kalender loopt nu synchroon met het kerkelijk jaar. Praktisch en handig: u kunt sneller overstappen en houdt beter overzicht.

[Lees meer op de website](#)

Nederlandse Zendingsraad
Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht
Postbus 8092
3503 RB Utrecht

030 8801760
nzt@antenna.nl
www.zendingsraad.nl

Kantoortijden:
's maandags tot en met donderdags
van 9.00 tot 16.30 uur

Colofon:
Redactie: Wout van Laar, Wilbert
van Saane, Marion Popkema en Ada
Miellet

"Missionaire impulsen zijn vaak verbonden met etnische verdeeldheid. Kerken en diocesen zijn vaak exclusief gericht op bepaalde etnische groepen. Een voorbeeld hiervan zijn de recente gebeurtenissen in Kenia, waar de geestelijkheid in de crisis geen leiderschap kon bieden en partijdig bleek, zodat kerken [langs etnische lijnen] scheurden."

Dr. Philomena Mwaura uit Kenia in haar presidentiële toespraak op de IAMS 2008 conferentie.

Missie-Zendingskalender 2009: Dromen van vrede en verzoening

Vanaf 1 september is de nieuwe missie-zendingskalender te koop. Prachtige schilderijen van Jafeth Gómez uit Colombia sieren deze uitgave. Hij maakt deel uit van de kunstenaarsbeweging Theoartística, een collectief van dichters, schilders en musici die zich in Latijns-Amerika verzet tegen de angst voor oorlog en geweld.

Colombia is vooral in het nieuws vanwege de jarenlange strijd tussen de FARC en paramilitairen van de regering en vanwege de ontvoeringen. Dat dit land veel meer te bieden heeft, kunt u op de nieuwe kalender ontdekken.

[Bekijk de website](#) en tevens de [30-jarig jubileum poster](#).

De Bijbel10daagse: 24 oktober tot 3 november 2008

Dit jaar organiseert het Nederlandse Bijbelgenootschap (NBG) de vierde Bijbel10daagse met als thema: De Bijbel tussen trend en traditie. Dit thema belicht de betekenis van de Bijbel door de generaties heen. Het NBG wil met deze tiendaagse de bijbel aan bod laten komen, als geloofsboek, maar ook als een belangrijk boek voor onze cultuur en literatuur. Er verschijnt dit jaar een glossy magazine om te gebruiken in de gemeente en parochie en om breed uit te delen. Prijs: €5,-
Bestellen: <http://www.bijbel10daagse.nl>.

Wat doet de NZR?

1. Adviseren en bevorderen van communicatie en overleg tussen de aangesloten kerken en organisaties;
2. Stimuleren van de bezinning op de vragen van zending in zes continenten, zowel overzee als ook meer en meer gericht op de context van Europa en die van ons eigen land;
3. Functioneren als luisterpost en verkenner om (inter)nationaal belangrijke ontwikkelingen op het gebied van kerk, cultuur en samenleving te signaleren;
4. Initiëren en coördineren van gezamenlijke missionaire programma's, projecten en actie;
5. Participeren namens de aangesloten kerken en organisaties in het missionaire werk van de Wereldraad van Kerken;
6. Onderhouden van relaties met internationale oecumenische instellingen, zoals missionaire raden en organen binnen en buiten Europa;
7. Optreden als vertegenwoordiger van zending en evangelisatie naar interkerkelijke samenwerkingsorganen in Nederland, zoals de Raad van Kerken en zijn beraadgroepen, de Nederlandse Missieraad, alsmede in voorkomende gevallen naar de overheid;
8. Samen met CMC de jaarlijkse Missie-Zendingskalender uitgeven.

TussenRuimte 2008, no.3: Religie & Pelgrimages

Vele religies kennen het verschijnsel van de pelgrimage of de bedevaart. De tocht gaat naar een plek die bijzondere betekenis heeft binnen de betreffende godsdienst. Bijvoorbeeld naar de plaats waar de stichter geboren of overleden is, de plaats waar een openbaring heeft plaatsgevonden of zich een wonder heeft voltrokken. Maar niet alleen het einddoel van de pelgrimage is van belang, zo blijkt uit ervaringsverhalen van pelgrims. De weg er naartoe neemt een even belangrijke

plaats in. Tijdens de pelgrimstocht wordt afstand genomen van de dagelijkse gang van zaken. Er komt plaats voor vragen die door de drukte van het gewone leven nog al eens naar de achtergrond verdwijnen. In de rust van de herhaling ontstaat de ruimte om stil te staan bij wat mensen innerlijk in beweging zet, inspireert, uitdaagt of beangstigt. Maar pelgrimeren verbreedt ook de horizon van het dagelijkse leven. Als pelgrim kom je op allerlei plaatsen waar je nog nooit eerder geweest bent. Je ontdekt de wereld op een nieuwe manier. Tegelijkertijd leer je begrijpen wat het is om vreemdeling te zijn, je grenzen te bewaken en vertrouwen te oefenen. Pelgrimeren is het gaan van de weg in verwachting van het einddoel.

Het volgende nummer van *TussenRuimte* besteedt aandacht aan de betekenis van pelgrimeren in interreligieus en intercultureel perspectief.